

“หิมพานต์” บทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงtrombone:
เฉพาะกระบวนวัฏจักรหมุนเวียน
“Himmapan” Symphonic Poem for the trombone ensemble:
The Cycle Process

ฐิตินันท์ เจริญสูง¹ และณรงศ์ฤทธิ ธรรมบุตร²

Thitinun Charoensloong and Narongrit Dhamabutra

วันที่ส่งบทความ: 30 สิงหาคม 2564, วันที่แก้ไขบทความ: 16 ธันวาคม 2564,

วันที่ตอบรับบทความ: 20 ธันวาคม 2564

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ มีวัตถุประสงค์เพื่อประพันธ์บทเพลงประเภทซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงtromboneรูปแบบดนตรีพรรณนา โดยมีแรงบันดาลใจจากการท่องเที่ยวในป่าหิมพานต์ ซึ่งเป็นป่าในวรรณคดีและความเชื่อในเรื่องไตรภูมิ ตามคติความเชื่อของพุทธศาสนา และพราหมณ์-ฮินดู ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย ทรอมโบนและหลักการประพันธ์บทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการประพันธ์และทรอมโบนอยู่หลายครั้ง จนได้เกิดเป็นบทประพันธ์ทั้งดงาม หลังจากนั้นจึงเผยแพร่ในรูปแบบคอนเสิร์ตบนระบบออนไลน์ เผยแพร่สู่สาธารณชน ผู้วิจัยได้เสนอแนวคิดและเนื้อหา โดยได้รับข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์เพลงจำนวน 3 ท่าน ทำให้เกิดการสร้างสรรค์บทเพลง มีกรอบโครงสร้างซึ่งแบ่งออกเป็น 8 กระบวน 12 แนวทำนอง มีผู้ร่วมบรรเลงทั้งหมด 28 คน ดังนี้

สังคีตลักษณะกระบวนที่หนึ่ง "วัฏจักรหมุนเวียน" มีสังคีตลักษณะสามตอน โดยท่อนนำเสนอและท่อน A จะเป็นการนำเสนอทำนองหลักของกระบวนและการใช้เทคนิคพิเศษสำหรับทรอมโบน ท่อน B เสมือนการพัฒนาแนวทำนองและเสียงประสานและสุดท้ายการกลับมาของท่อน A' ผสานกับท่อนหางเพลง ผู้วิจัยจึงใช้การประสานเสียงแบบคู่ห้าเรียงซ้อนและใช้บันไดเสียง C และ G เพนตาโทนิคและการใช้เทคนิคพิเศษสำหรับทรอมโบนการรู้ดเสียงแบบไม่ปกติเพื่อเลียนเสียงสัตว์หิมพานต์

คำสำคัญ: ซิมโฟนิคโพเอ็ม วงtrombone หิมพานต์ วัฏจักรหมุนเวียน

อีเมล themong.thitinun@gmail.com

Doctor of Fine Arts students, Major Fine and Applied Arts Faculty of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University. Email: themong.thitinun@gmail.com.

² ศาสตราจารย์ สาขาการประพันธ์เพลง ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
Professor of Major Fine and Applied Arts Faculty of Fine and Applied Arts Chulalongkorn University.

Abstracts

“Himmapan” Symphonic Poem for the trombone ensemble: The Cycle Process. It was a creative research to compose a symphonic poem type of music for a trombone. The researcher was inspired to travel in the Himmapan forest which was a forest in literature and belief in Triphum according to the beliefs of Buddhism and Brahmins–Hinduism.

The researcher studied literature related to Thai literature trombone and symphonic poem composing principles from composer and Trombone Masters many times until the researcher composed the Symphonic Poem for Trombone: Himmapan, after which it was released as a concert online and its article had been written for dissemination to the public.

The researcher has proposed ideas and content with 3 composing experts, resulting in the creation of songs. “Himmapan”, was the structure and concept of the Symphonic Poem song for the trombone band. The researcher analyzed and interpreted its idea and divided the composition into 8 movements. The song was played by 28 musicians.

In the first movement; The Cycle Process: the researcher chose to use ternary form; an introduction and section A represent the main melody of this movement. Section B was the development of melody and harmony. Finally, the return of section A' combined with the coda of the song. Therefore, the researcher used a quintal harmony and using the C and G pentatonic scales and extended technique for trombones, non-standard glissando to mimic the sounds of Himmapan creatures.

Keywords: Symphonic Poem, Trombone, Himmapan, Cycle.

บทนำ

วรรณคดีไทยมีประวัติการจดบันทึกมายาวนานตั้งแต่อาณาจักรสุโขทัยเป็นต้นมา โดยจะแบ่งเป็นรูปแบบวรรณกรรมมุขปาฐะและวรรณกรรมลายลักษณ์ นักวรรณคดีไทยส่วนมากจะพูดถึงวรรณกรรมที่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรเสียมากกว่า เนื่องจากสามารถสืบค้นข้อมูล

แปลภาษา หาที่มาและที่ไปของวรรณคดีไทยได้ ซึ่งวรรณคดีไทยจะสามารถแบ่งตามยุคสมัยได้เป็น (กรมศิลปากร, 2555)

1. วรรณคดีสมัยสุโขทัย (พ.ศ. 1781-1920)
2. วรรณคดีสมัยอยุธยาตอนต้น (พ.ศ. 1893-2072)
3. วรรณคดีสมัยอยุธยาตอนปลาย (พ.ศ. 2163-2310)
4. วรรณคดีสมัยธนบุรี (พ.ศ. 2311-2324)
5. วรรณคดีสมัยรัตนโกสินทร์ (พ.ศ. 2325-ปัจจุบัน)

วรรณคดีที่ได้ยกย่องให้เป็นที่สุดแห่งวรรณคดีไทย ในเรื่องของการสืบสารวัฒนธรรมไทย และสามารถสะท้อนความเป็นไทยได้มากที่สุดคือ “ไตรภูมิพระร่วงหรือไตรภูมิถา” วรรณคดีจากสมัยสุโขทัย เขียนโดยพญาสิทธิไทย พระมหากษัตริย์รัชกาลที่ 5 แห่งกรุงสุโขทัยทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเมื่อประมาณ พ.ศ. 1888 (กรมศิลปากร, 2555)

ป่าหิมพานต์เป็นป่าในวรรณคดีและความเชื่อในเรื่องไตรภูมิตามคติศาสนาพุทธและฮินดู มีความเชื่อว่า ป่าหิมพานต์ตั้งอยู่บนเขาหิมพานต์หรือหิมาลายา (หิมาลัย) คำว่า “หิมาลายา” เป็นมีรากศัพท์จากภาษาสันสกฤตแปลว่า สถานที่ที่ถูกปกคลุมด้วยหิมะ เขาหิมพานต์ประดิษฐานอยู่ในชมพูทวีป และมีสระน้ำศักดิ์สิทธิ์อยู่ 7 สระ อีกทั้งแต่ละสระน้ำยังเป็นที่อยู่ของสรรพสัตว์หิมพานต์ที่มีการเวียนว่ายตายเกิดแม้กระทั่งเทวดา ภูติผี ปีศาจ สัตว์หิมพานต์ คือ สัตว์ในจินตนาการที่กวีหรือจิตรกรได้จินตนาการถึง โดยอาศัยอยู่ในป่าหิมพานต์หรือเขาไกรลาส ดังที่ปรากฏในวรรณคดีไตรภูมิถา ลักษณะของสัตว์หิมพานต์สามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเภทตามลักษณะของการเกิด คือ การเกิดจากไข่ เกิดจากครรภ์ เกิดจากโคล และการเกิดแบบไม่มีที่ให้กำเนิด อีกทั้งยังสามารถจำแนกประเภทตามจำนวนของเท้า เช่น สัตว์ทวิบาท (มีสองขา) สัตว์จตุบาท (มีสี่ขา) สัตว์ไม่มีขาและจำพวกปลา สัตว์ในวรรณคดีที่มีการผสมผสานข้ามสายพันธุ์ตามจินตนาการของจิตรกร จากข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างสรรค์บทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มเกี่ยวกับป่าหิมพานต์ในรูปแบบของการประพันธ์บทเพลง (กรมศิลปากร, 2555) อ้างถึงใน (ส. พลายน้อย, 2532)

ปี ค.ศ.1407 มีนักประพันธ์เริ่มประพันธ์บทเพลงสำหรับวงแชมเบอร์ (Chamber) โดยนำแซกบัต (Sackbut) มาบรรเลงในแนวเบสคอนตินูโอ (Basso continuo) ซึ่งเป็นการประสมวงประเภทกลุ่มสาม (Trio) กับเครื่องลมไม้ซอม 2 ตัว (Shawm) และเครื่องลมทองเหลืองแซกบัต 1 ตัว ในบทเพลงประเภทซองซอง (Chanson) และการประสมวงประเภทกลุ่ม 4 (Quartet) ที่ประกอบไปด้วยซอม 1 ตัว บอมบาด (Bombard) 2 ตัว และแซกบัต 1 ตัว จากหลักฐานงานจิตรกรรมฝาผนังเป็นรูปภาพของนักเป่าแซกบัตในงานศาสนพิธี (Grove Dictionary, 2001; Will Kimball, 2020) นอกจากนี้ยังได้พบบทความสร้างสรรค์บทเพลงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของ กรฤตินิลวานิช (2563) โดยศึกษาจากอัตลักษณ์ของการแสดงพื้นบ้านที่ปรากฏในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบ

สงขลา ซึ่งมีแนวความคิดสอดคล้องกันหากแต่ “หิมพานต์” ศึกษาจากวรรณกรรมแล้วสร้างสรรค์เป็น ซิมโฟนิคโปเอ็มหรือบทเพลงสำหรับวงดุริยางค์

ซิมโฟนิคโปเอ็มหรือบทเพลงสำหรับวงดุริยางค์ที่แอบแฝงเรื่องราวไว้เบื้องหลังบทเพลง การประพันธ์ซิมโฟนิคโปเอ็มจะเป็นที่นิยมมาในช่วงยุคโรแมนติกตอนปลาย ซึ่งบทประพันธ์ประเภทนี้ จะไม่ค่อยคำนึงรูปแบบ ความสมดุลของท่อนเพลงและองค์ลักษณะต่าง ๆ แต่จะเป็นให้ความสนใจในการใช้สีส่นและสัมผัสเสียงดนตรีในการสื่อความหมายและสื่ออารมณ์อย่างเต็มที่ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ โกรธ เศร้า สนุกสนาน มีความสุขหรือแม้กระทั่งการเลียนเสียงของสัตว์ต่าง ๆ ด้วยเสียงที่เกิดจาก เทคนิคพิเศษเพื่อสร้างบรรยากาศของบทเพลง (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2553)

ผู้วิจัยจึงเกิดแรงบันดาลใจที่จะนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ในรูปแบบการประพันธ์บทเพลง โดยการนำเนื้อความของวรรณคดีไตรภูมิภิกษาในช่วงของการบรรยายถึงป่าหิมพานต์มาตีความและ สร้างสรรค์ออกมาเป็นบทเพลงซิมโฟนิคโปเอ็มสำหรับวงทอมโบน: หิมพานต์สำหรับบทประพันธ์ เพลงสำหรับวงทอมโบนที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทยที่ประพันธ์โดยนักประพันธ์ชาวไทยยังไม่มี ปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด และจากวรรณคดีไทยที่กล่าวมาในข้างต้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลงซิมโฟนิคโปเอ็มสำหรับวงทอมโบน

ขอบเขตของการวิจัย

การประพันธ์บทเพลงในครั้งนี้จะเป็นลักษณะดนตรีพรรณนา (Program music) ที่มีความยาวประมาณ 30 นาที การประสมวงทอมโบนผู้วิจัยคำนึงถึงช่วงเสียงและสีส่นเสียง ให้มีความครอบคลุมทุกช่วงเสียงอีกทั้งครบทุกระนาด ดังนั้นจึงเลือกใช้ทอมโบนชนิดต่าง ๆ ที่มีขนาดและ ช่วงเสียงที่แตกต่างกัน มีจำนวนคนโดยประมาณ 28 คน บทเพลงว่าซิมโฟนิคโปเอ็มสำหรับวง ทอมโบน: หิมพานต์ แบ่งออกเป็น 8 กระบวน ดังนี้ (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 2552)

1. **วัฏจักรหมุนเวียน (The Cycle)** กระบวนที่หนึ่ง เป็นกระบวนที่นำเสนอเกี่ยวกับ บรรยากาศของดินแดนป่าหิมพานต์ที่รายล้อมเขาพระสุเมรุ (กรมศิลปากร, 2564) ป่าที่มีความยิ่งใหญ่และงดงาม ที่แฝงไปด้วยความลึกลับซับซ้อน ตามบทความในวรรณคดีไตรภูมิภิกษา ป่าแห่งนี้ เป็นที่อยู่อาศัยของเหล่าสัตว์หิมพานต์ สัตว์ในวรรณคดีและสัตว์จริงฉาน กระบวนนี้มีองค์ลักษณะ เป็นสองตอนย้อนกลับและให้ความสำคัญกับท่วงทำนองเสียงหลักอย่างมาก ในกระบวนนี้ยังผสมผสาน กับเทคนิคพิเศษของทอมโบน การสร้างสีส่นเสียง เช่น การสร้างเสียงที่เกิดจากการไม่มีระดับเสียง เพื่อเป็นการเลียนเสียงร้องของสัตว์ และการสร้างเสียงที่เกิดจากเครื่องดนตรี เมื่อซัดคักซัดทอมโบน ด้วยความเร็วสูงจะทำให้เกิดเป็นเสียงลม เพื่อเลียนเสียงธรรมชาติและสร้างความลึกลับให้กับ บทเพลง

ในกระบวนนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้อัตราความเร็วระดับปานกลาง (Moderato) ซึ่งมีความหมายในรูปแบบความเร็วประมาณจังหวะการก้าวเดินของมนุษย์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกใช้อัตราความเร็วในรูปแบบนี้เพื่อสื่อถึงการเริ่มต้นออกเดินทางท่องเที่ยวไปในป่าหิมพานต์และการได้พบเจอสัตว์หิมพานต์ประเภทต่าง ๆ อีกด้วย

2. มนุษย์ (Human): กระบวนที่สอง นำเสนอเกี่ยวกับการถือกำเนิดของมนุษย์ตามบทความของไตรภูมิกถา “ชายก็ดีหญิงก็ดี เกิดตั้งแต่แรกเป็นกลละ แล้วโตขึ้นวันละเล็กละน้อย ครั้นถึง 7 วัน เรียกว่า “อัมพุทะ” อัมพุทะโตขึ้นทุกวันเมื่อถึง 7 วันเรียกว่า “เปลิ” เปลินันโตขึ้นทุกวันเมื่อถึง 7 วันเรียกว่า “ชนะ” ชนะนั้นโตขึ้นทุกวัน เมื่อถึง 7 วันเรียกว่า “ปัญจสาขา” ต่อจากนั้นไปโตขึ้นทุกวัน เมื่อถึง 7 วัน มีฝ่ามือ ต่อจากนั้นไปเมื่อถึง 7 วัน ครบ 42 วัน จึงเป็นผม เป็นชน เป็นเล็บมือ เล็บเท้า ครบวิญจะเป็นมนุษย์ทุกประการ” จากบทความนี้ผู้วิจัยจึงนำเสนอผ่านในรูปแบบของการใช้บันไดเสียงโซลโทนในการสื่อถึงการตีความถึงขั้นตอนการกำเนิดมนุษย์และใช้สัญลักษณ์อิสระ

3. ครุฑ (Garuda): กระบวนที่สาม นำเสนอเกี่ยวกับ ลักษณะทางกายภาพและที่อยู่อาศัยในป่าหิมพานต์ จากข้อความในวรรณกรรมครุฑ คือ พญานกในรูปของครึ่งคนครึ่งนกอินทรี มีฤทธิ์อำนาจสามารถเนรมิตตน แปลงกาย และมีบริวารเป็นนกน้อย นกใหญ่อีกมากมาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสร้างทำนองเลียนแบบจากคุณลักษณะการบินของฝูงนก และใช้โน้ตจากอนุกรมของคันทักษิธอมโบน ผสมกับกลุ่มโน้ตโครมาติก เพราะฉนั้นทำนองหลักของกระบวนนี้จะเกิดจากการผสมระหว่าง 2 ทำนอง คือ ทำนองของมนุษย์และทำนองของนก ผู้วิจัยได้แบ่งท่อนออกเป็น A-B-C

4. วาริภุช (Varee Khunchon): กระบวนที่สี่ นำเสนอเกี่ยวกับ บรรยากาศของถ้ำวาริ มหาสมุทร โดยการเลียนเสียงของน้ำหยดในรูปแบบของการใช้นิ้วตีตลงบนทอมโบนในกลุ่มของจังหวะที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะทางกายภาพของวาริภุชที่มีการผสมกันระหว่างข้างกับปลา ซึ่งในภาพวาดตามฝาผนังในวัดจะเห็นว่าเป็นข้างที่มี 2 เท้าหน้าส่วนครึ่งตัวล่างจะเป็นปลา ดังนั้นผู้วิจัยจึงเอาแนวคิดนี้มาปรับใช้ในลักษณะของการผสมแนวทำนองที่เป็นคุณลักษณะของข้างและทำนองที่เป็นคุณลักษณะของปลา ผสมผสานจนเกิดเป็นทำนองใหม่ สังคีตลักษณ์ในกระบวนนี้เป็นลักษณะสังคีตลักษณ์อิสระ

5. ฉัททันต์ (Chat Tan): กระบวนที่ห้า ในกระบวนนี้เป็นการนำแนวทำนองคุณลักษณะของข้างมาพัฒนาให้เป็นแนวทำนองหลัก โดยภาพรวมของกระบวนการนี้จะบรรยายถึงสระฉัททันต์ ซึ่งเป็นสระน้ำที่ใสสะอาด ในบริเวณของป่าหิมพานต์ซึ่งเป็นดินแดนของฉัททันต์ จากแนวคิดนี้ผู้วิจัยจึงนำเอาทำนองของข้างมาพัฒนาให้มีความยิ่งใหญ่มากขึ้น (Grandioso) ผสมผสานกับเทคนิคพิเศษสำหรับทอมในการเลียนเสียงฉัททันต์ใช้สังคีตลักษณ์รูปแบบ A - B - Solo1 - A'

6. ไกรสรปักษา (Kraisorn Paksa): กระบวนที่หก ในกระบวนนี้จะเป็นการนำเสนอเกี่ยวกับราชสีห์ครึ่งนกอินทรีในวรรณกรรมไตรภูมิกถาที่ บรรยายเกี่ยวกับราชสีห์ไว้ว่า “ราชสีห์นั้น

ตัวใหญ่ กำยำ นำเกรงขาม อีกทั้งยังสามารถกระโดดที่เดียวได้ไกลเป็นหมื่นโยชน์ กระโดดสูงเทียมฟ้า จากข้อความดังกล่าวผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการสร้างสีสันเสียงจากเทคนิคพิเศษสำหรับทรมโบน ด้วยเทคนิคการรูดเสียงไม่ปกติ (Non-stand Glissando) ผสมกับใช้น้ตชุดโอเวอร์โทน (Overtone series) เพื่อแสดงถึงการกระโดดของราชสีห์ และใช้ชั้นคู่เสียงกระด้างเพื่อเลียนแบบเสียงของราชสีห์คำราม กระบวนนี้ผู้วิจัยใช้สังคีตลักษณ์แบบสามตอน

7. นางเงือก (Mermaid) กระบวนที่เจ็ด สัตว์หิมพานต์ชนิดที่เป็นสัตว์น้ำครึ่งมนุษย์ครึ่งปลา อาศัยอยู่ในแม่น้ำและมหาสมุทรที่ไหลจากสระอนาคต ซึ่งเป็น 1 ใน 7 สระน้ำแห่งป่าหิมพานต์ ผู้วิจัยจึงนำเสนอกระบวนที่เจ็ดนี้ในบรรยายภาคที่เยือกเย็นสวยงาม ซึ่งจะเป็นการบรรเลงต่อจากกระบวนที่หกซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ทั้งในเรื่องของเนื้อดนตรี (Texture) สีสันเสียงของคอร์ดแห่งเงือก (Chord of Mermaid) ผู้วิจัยใช้สังคีตลักษณ์ที่เรียบง่ายในรูปแบบสังคีตลักษณ์อิสระ

8. ป่าหิมพานต์ (Himmaphan) กระบวนที่แปด เป็นการนำเสนอบรรยายภาคของป่าหิมพานต์ และสัตว์หิมพานต์ เป็นการนำทำนองหลักของสัตว์ที่ได้นำเสนอไปในกระบวนที่ 1-7 กลับมานำเสนอใหม่ในช่วงกระบวนสุดท้าย โดยผู้ประพันธ์เลือกใช้ศูนย์กลางเสียงโน้ต C เพื่อแสดงการย้อนกลับมายังจุดเริ่มต้นของหมู่สรรพสัตว์ในสังคีตลักษณ์สองตอนธรรมดา

9. การประสมวงทรมโบน การประสมวงทรมโบนโดยผู้วิจัยเริ่มจากการปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์บทเพลงได้ข้อสรุปว่า ควรคำนึงถึงช่วงเสียง สีสนเสียง สัมเสียง และลักษณะของวงทรมโบนที่ให้ความครอบคลุมทุกช่วงเสียง อีกทั้งให้ครบทุกระนาดและครบทุกระรตส ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ทรมโบนชนิดต่าง ๆ ที่มีช่วงเสียงและระดับเสียงที่แตกต่างกัน มีจำนวนคนโดยประมาณ 28 คน แบ่งเป็น

1. ทรมโบนกลุ่มเสียงสูงอัลโตทรมโบน	จำนวน 3 คน
2. ทรมโบนกลุ่มเสียงกลางเทเนอร์ทรมโบน	จำนวน 15 คน
3. ทรมโบนกลุ่มเสียงต่ำเบสทรมโบน	จำนวน 6 คน
4. เครื่องประกอบจังหวะ	จำนวน 4 คน

10. สกอร์โน้ตสำหรับบทเพลง สำหรับตัวอย่างบทเพลงที่ใช้ในบทการอธิบายของวิทยานิพนธ์นี้ จะใช้เป็น Concert score ซึ่งเป็นสกอร์ที่ใช้สำหรับเครื่องดนตรีที่มีกุญแจเสียงเดียวกับกุญแจเสียงหลักของบทเพลงเพื่อความเข้าใจที่ง่ายขึ้นของท่านผู้อ่าน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้บทประพันธ์บทเพลงใหม่ ลักษณะซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทรมโบน: หิมพานต์
2. ได้แนวความคิดการประพันธ์และตัวอย่างการวิเคราะห์เทคนิคการบรรเลงทรมโบนขั้นสูง
3. เป็นตัวอย่างในการเรียบเรียงวงทรมโบนขั้นสูง

4. ได้น้องค์ความรู้ที่ได้จากบทประพันธ์มาเผยแพร่สู่สาธารณชน เพื่อให้เกิดความสุขและความประทับใจ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ค้นคว้าและศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดีไทย “ไตรภูมิกถา” และดนตรีพรรณนา รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับป่าหิมพานต์และสัตว์หิมพานต์นำมาตีความ เพื่อนำมาเป็นวัตถุดิบในการสร้างสรรค์ผลงาน

2. ดำเนินการทำโครงร่างวิทยานิพนธ์ และขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ

3. กำหนดแนวคิดหลักของบทประพันธ์ในแต่ละกระบวน รวมถึงสังคีตลักษณ์และจำนวนของนักดนตรีที่ใช้ เพื่อความเหมาะสมกับแนวคิดที่ต้องการนำเสนอ

4. ทดลองสร้างงานประพันธ์บทเพลงจากแนวความคิดที่ได้กำหนดไว้ และขอความเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญด้านการประพันธ์บทเพลง

5. ดำเนินปรับปรุงแก้ไขและสร้างโน้ตเพลงฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปสู่การฝึกซ้อม และปรับปรุงแก้ไขหลังจากการฝึกซ้อมและจัดทำเป็นรูปเล่มต่อไป

สรุปผลการวิจัย

วัฏจักรหมุนเวียนนี้ เป็นการเลือกใช้ที่เกิดจากการที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอวัฏจักรของมนุษย์ที่แฝงนัยของการตีความจากการศึกษา ไตรภูมิกถาตลอดความ ในเรื่องของป่าหิมพานต์ ที่หมายถึงป่าที่มีการเวียนว่ายตายเกิด ในชั้นของสรรพสัตว์ ซึ่งนัยที่แฝงมานั้นเปรียบเสมือนกับตัวผู้ฟังนั่นเอง ดังที่กล่าวมาในตอนต้น กระบวนนี้จะเป็นการปรับอารมณ์สร้างอารมณ์ในการรับฟัง และชักจูงผู้ฟังให้คล้อยตามไปกับเสียงเพลง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้สังคีตลักษณ์สามตอน (Ternary form) เพื่อสิ่งที่ต้องการจะสื่อถึงผู้ฟัง โดยท่อนนำเสนอและท่อน A จะเป็นการนำเสนอบรรยากาศของป่าหิมพานต์และทำนองหลักของกระบวนนี้ ต่อมาท่อน B เป็นเสมือนการพัฒนาแนวทำนองและเสียงประสานให้มีความซับซ้อนสมกับเป็นป่าหิมพานต์ในจินตนาการ และสุดท้ายการกลับมาของท่อน A' และท่อนหางเพลง เพื่อเป็นการย้ำเตือนผู้ฟังว่ากำลังจะเข้าไปในป่าหิมพานต์ พร้อมกับหน่วยย่อยของทำนองในกระบวนถัดไปในช่วงหางเพลง

	กระบวนที่หนึ่ง “วัฏจักรหมุนเวียน (The Cycle)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	B	A'	Coda
ลำดับห้อง	1-28	29-46	47-73	74-78	79-84

การอภิปรายผล

ผลการสร้างสรรค์มีลักษณะเป็นบทเพลงหรือโน้ตตะวันตก เพื่อแสดงจุดเด่นของการค้นพบ ผู้เขียนจึงได้อภิปรายผลการสร้างสรรค์ พร้อมกับการนำเสนอผลการสร้างสรรค์ดังนี้

บทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทอมนอน: หิมพานต์ นี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากวรรณกรรมไทยเรื่อง “ไตรภูมิภวบาลีความ: ป่าหิมพานต์” เกิดการตีความจากวรรณกรรมและลักษณะของสัตว์ป่าหิมพานต์ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากวรรณกรรมดนตรีที่เกี่ยวข้องกับการตีความจากงานจิตรกรรมและประติมากรรมโดยตรงจากช่างจิตรกรรม นักเขียน และนักประพันธ์ ทำให้ได้เห็นวิธีการสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถแสดงออกถึงอารมณ์ ความรู้สึกที่มีผลจากการตีความจากสิ่งเหล่านั้นได้อย่างชัดเจน โดยผู้วิจัยได้แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. แรงบันดาลใจและการสร้างสรรค์บทประพันธ์เพลง: หิมพานต์
2. เทคนิคพิเศษสำหรับทอมนอนในศตวรรษที่ 20 ในการสร้างสรรค์บทเพลง
3. การตีความป่าหิมพานต์สู่การประพันธ์บทเพลง
4. อรรถาธิบายบทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทอมนอน: หิมพานต์

ป่าหิมพานต์ (Himmapan) จากจุดเริ่มต้นในช่วงแรกจนมาถึงตอนนี้ ผู้วิจัยได้พาผู้ฟังเดินทางผ่านสัตว์ประเภทต่าง ๆ รวมไปถึงบรรยากาศของถิ่นที่อยู่อาศัยของสัตว์ชนิดนั้น ๆ ซึ่งถือว่าผู้ฟังได้เดินทางมาจนถึงจุดสุดที่เป็นจุดแรกเริ่มของบทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทอมนอน: หิมพานต์ ซึ่งในช่วงนี้จะเป็นการย้ำเตือนถึงความทรงจำที่ผู้ฟังเคยได้รับรู้ถึงอรรถรสของบทเพลง รวมไปถึงเสียงที่เคยได้ยินและได้ฟังมาตั้งแต่ต้น รวมไปถึงเทคนิคการประพันธ์ และเทคนิคพิเศษสำหรับทอมนอน ซึ่งเสียงเหล่านั้นจะกลับมาในช่วงนี้รูปแบบของบทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็ม จากที่กล่าวมาเป็นการตีความจากข้อความ บทความ หนังสือ ตำรา งานวิจัย และวรรณคดีไทย รวมไปถึงงานจิตรกรรมที่ขีดเขียนโดยช่างไทย สมุดภาพ และจิตรกรรมฝาผนังไทยโบราณ จนสามารถตีความผ่านสีสันเสียงของวงทอมนอน 24 คน ออกมาเป็นบทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็ม: หิมพานต์ ที่แบ่งเป็นกระบวนได้ 8 กระบวน โดยผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคการประพันธ์ในรูปแบบของสังคีตลักษณ์ซ้ำความ (Cyclic form) เพื่อเป็นการเชื่อมโยงอรรถรสของผู้ฟังด้วยสีสันเสียงดนตรี มนต์เสน่ห์ป่าหิมพานต์ และหมู่สรรพสัตว์ และให้บทเพลงมีความต่อเนื่องกัน

บทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทอมนอน: หิมพานต์ เป็นบทเพลง สำหรับวงทอมนอนขนาดใหญ่ที่ประกอบไปด้วย 8 กระบวน โดยแต่ละกระบวนมีโครงสร้างดังตารางต่อไปนี้ (ฐิตินันท์ เจริญสูง, 2564)

ตารางที่ 1 สังคีตลักษณ์ ท่อนเพลง ลำดับห้อง และกุญแจเสียง

โครงสร้างบทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทอมโบน: หิมพานต์					
	กระบวนที่หนึ่ง “วัฏจักรหมุนเวียน (The Cycle)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	B	A'	Coda
ลำดับห้อง	1-28	29-46	47-73	74-78	79-84
กุญแจเสียง	บันไดเสียง C เพนตาโทนิค และ G เพนตาโทนิค				
	กระบวนที่สอง “มนุษย์ (Human)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	B	C	
ลำดับห้อง	1-22	23-47	48-68	69-99	
กุญแจเสียง	บันไดเสียง G โอลโทน				
	กระบวนที่สาม “ครุฑ (Garuda)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	B	C	
ลำดับห้อง	1-29	30-60	61-85	86-100	
กุญแจเสียง	ศูนย์กลางเสียงโน้ต G				
	กระบวนที่สี่ “วาริภุช (Varee Khunchon)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	B		
ลำดับห้อง	1-21	22-58	59-177		
กุญแจเสียง	บันไดเสียง G ไมเนอร์ และ F เมเจอร์				
	กระบวนที่ห้า “ฉัททันต์ (Chat Tan)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	solo	B	A'
ลำดับห้อง	1-38	39-48	49-62	63-81	82-93
กุญแจเสียง	ศูนย์กลางเสียงโน้ต F				
	กระบวนที่หก “ไกรสรปักษ (Kraisorn-Paksa)”				
ท่อนเพลง	A	B	Solo	A'	B'
ลำดับห้อง	1-26	27-53	54-129	130-149	150-170
กุญแจเสียง	บันไดเสียง B ไมเนอร์				
	กระบวนที่เจ็ด “เงือก (Mermaid)”				
ท่อนเพลง	Solo1	A	Solo2	B	หางเพลง
ลำดับห้อง	1-27	28-41	42-47	46-65	66-73
กุญแจเสียง	คอร์ดแห่งเงือก (Chord of Mermaid)				
	กระบวนที่แปด “ป่าหิมพานต์ (Himmapan)”				
ท่อนเพลง	ช่วงนำ	A	B	หางเพลง	
ลำดับห้อง	1-18	19-41	42-62	63-73	
กุญแจเสียง	ศูนย์กลางเสียงโน้ต C				

อรรถาธิบายกระบวนการที่หนึ่ง “วัฏจักรหมุนเวียน (The Cycle)” ในบทความนี้ผู้เขียนเลือกเฉพาะกระบวนการที่หนึ่ง “วัฏจักรหมุนเวียน” มาเป็นตัวอย่างในการอรรถาธิบายดังนี้

1. แนวความคิดในการสร้างสรรค์บทประพันธ์
2. แนวคิดการจัดระบบเสียงของบทประพันธ์
3. แนวคิดในด้านการพัฒนาทำนองของบทประพันธ์
4. แนวคิดในการสร้างเนื้อดนตรี จังหวะ ความเข้มเสียง และเทคนิคพิเศษสำหรับ

ทรมอนบนศตวรรษที่ 20

1. แนวความคิดในการสร้างสรรค์บทประพันธ์

ผู้วิจัยต้องการให้ผู้ฟังได้มีส่วนร่วมไปกับบทเพลงจึงเปรียบตัวผู้ฟังว่าเป็นตัวละครตัวหนึ่งในบทเพลงที่พร้อมจะบุกตลุยดินแดนมหัศจรรย์บรรยากาศของป่าหิมพานต์ เพื่อเป็นการปรับอารมณ์และชักจูงผู้ฟังให้เข้าสู่บรรยากาศของผืนป่าหิมพานต์ โดยใช้ทำนองในลักษณะเด่นของบทเพลงพื้นบ้านที่ผู้ฟังมีความคุ้นเคยอยู่แล้วประกอบกับภาพของปราสาททยอดเขาพระสุเมรุ สอดคล้องกับการตีความของบทเพลงรวมเกียรติ บทประพันธ์ของวิบูลย์ ตระกูลฮั่น ยังคล้ายคลึงกับการตีความของบทเพลง In the Steppes of Central Asia บทประพันธ์ของ อะเล็กซานเดอร์ โบโรดิน (Botstein Leon, 2001) ในเรื่องการตีความจากวรรณกรรมเพื่อนำมาเป็นแนวคิดในการสร้างสรรค์บทประพันธ์

2. แนวคิดการจัดระบบเสียงของบทประพันธ์

การจัดระบบเสียงในกระบวนการ “วัฏจักรหมุนเวียน” ผู้วิจัยได้ใช้การประสานเสียงแบบคู่ห้า เรียงซ้อน (Quintal harmony) ผสมกับกลุ่มเสียงที่เป็นที่นิยมในดนตรีเอเชียและเป็นที่ยอมรับของผู้ฟัง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้บันไดเสียงเพนตาโทนิค (C, D, E, G, A) (G, A, B, D, E) เป็นไปตามหลักการของเจมส์ แม็ค คอดัม (Jame Max Adam, 2008) สอดคล้องกับการใช้เสียงประสานของบทเพลงมหาอาณาจักร (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 2552) โดยเฉพาะด้านการใช้เสียงประสานหลากหลายเสียง (Polytonality) ที่มีการใช้กุญแจเสียงมากกว่าหนึ่งกุญแจเสียง เพื่อเป็นการชักจูงผู้ฟังคล้อยตามเสียงของทำนอง และปรับอารมณ์ของผู้ฟังด้วยเสียงเกิดจากบันไดเสียงเพนตาโทนิค ผสมกับการใช้เทคนิคพิเศษสำหรับทรมอนเพื่อสร้างบรรยากาศของเสียงสัตว์ชนิดต่าง ๆ ดังนี้

การประสานเสียงในช่วงต้นของกระบวนการนี้จะใช้การประสานของขั้นคู่ห้าและขั้นคู่สอง ในลักษณะของโน้ตเสียงค้ำ (Pedal note) และโน้ตเพเดิล เพื่อเป็นเสียงประกอบของช่วงต้นในกระบวนการนี้

ตัวอย่างที่ 1 การใช้เสียงประสานชั้นคู่สองและคู่ห้าในลักษณะโน้ตเสียงค้ำ

โน้ตค้ำและกลุ่มโน้ตเพเดิล

ภาพที่ 1 ลักษณะของโน้ตเสียงค้ำ (Pedal note)

ที่มา: ฐิตินันท์ เจริญสูง (2564)

จากตัวอย่างภาพที่ 1 ภาพแสดงการใช้เสียงประสานในท่อนที่ 1-28 เป็นการบรรเลงในลักษณะโน้ตค้ำผสมกับกลุ่มโน้ตเพเดิล ซึ่งเป็นเสียงที่ทำให้ท่อนของเครื่องดนตรีทรอมโบนทั้งหมด สั่นสะเทือนจนเกิดชุดโน้ตโอเวอร์โทน (Overtone series) จากกลุ่มทรอมโบนเสียงต่ำ (Bass trombone) โดยใช้ชั้นคู่ห้าและคู่สอง ซึ่งเป็นชั้นคู่เสียงกลมกลืนและชั้นคู่เสียงกระด้างในเวลาเดียวกัน เพื่อเป็นการสร้างเสียงพื้นหลังให้กับช่วงนำเสนอบทเพลง เปรียบเสมือนเสียงที่เกิดจากบรรยากาศที่เจียบสงบใกล้กับบริเวณชายป่าหิมพานต์และเพื่อเป็นการชักจูงผู้ฟังให้สัมผัสกับเสียงที่เกิดจากการสั่นสะเทือนของท่อเครื่องดนตรีทรอมโบน

ตัวอย่างที่ 2 การประสานเสียงแบบคู่ห้าเรียงซ้อนและกลุ่มเสียงก๊ัด ช่วงท้ายของท่อนนำเสนอบทเพลง

คู่ห้าเรียงซ้อนและกลุ่มเสียงก๊ัด

ภาพที่ 2 กลุ่มเสียงก๊ัดและเสียงประสานแบบคู่ห้า

ที่มา: ฐิตินันท์ เจริญสูง (2564)

จากตัวอย่างภาพที่ 2 แสดงการใช้กลุ่มเสียงก๊ัดและเสียงประสานแบบคู่ห้าเรียงซ้อน ช่วงท้ายของท่อนนำเสนอบทเพลง กระบวนที่หนึ่ง ท่อนที่ 27-28 ในช่วงนี้เปรียบเสมือนจุดสูงสุดของ

ช่วงนำเสนอ โดยผู้วิจัยได้นำกลุ่มเสียงถัดมาวางไว้ก่อนหน้า เพื่อเป็นการสร้างความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนในเรื่องของเสียงประสาน และเพื่อให้ผู้ฟังได้รับอารมณ์สั่นไหวจากเสียงที่มีความกระตือรือร้นจากกลุ่มเสียงถัดมาเหมือนกับการเตรียมตัวที่จะบุกหลุมป่าหิมพานต์ จากนั้นผู้วิจัยจึงปลดปล่อยอารมณ์ของผู้ฟังด้วยเสียงประสานที่ผ่อนคลาย และสลับเสียงที่ทำให้ความรู้สึกโล่งสบาย ของเสียงประสานคู่ห้าเรียงซ้อน

3. แนวคิดในการพัฒนาทำนองของบทประพันธ์

การพัฒนาแนวทำนองของกระบวนที่หนึ่ง ผู้วิจัยใช้การพัฒนาหน่วยทำนองย่อยใน ลักษณะของการบรรเลงซ้ำกลุ่มของจังหวะ โดยแนวลักษณะจังหวะจะมีความคล้ายคลึงกันไม่มากนักน้อย รวมไปถึงการเลียนแบบหัวลำดับทำนองและเทคนิคทำนองสีสัน (Klangfarbenmelodie)

การใช้สีสันจากการซ้ำกลุ่มจังหวะเป็นเทคนิคการประพันธ์สำหรับการสร้างทำนองจาก กลุ่มโน้ต (Motif) โดยวิธีการแยกแนวทำนองออกเป็นกลุ่มโน้ตเพื่อสร้างลักษณะเด่นของแนวทำนอง รวมไปถึงสีสันที่เกิดจากทอมโบนหลายตัว เป็นไปตามหลักการสร้างสีสันเสียงของทำนองจาก ทอมโบนหลายตัวของวีว คิมบอล (Will Kimbal, 2020) อีกทั้งยังสอดคล้องกับการใช้สีสันเสียง ทอมโบนของฌอง แบ็ปติสต์ อัลบัล (Jean Baptiste Arban, 2002) ในด้านการพัฒนาแนว ทำนองของบทประพันธ์ด้วยการใช้สีสันเสียงของเครื่องดนตรีทอมโบนในการสร้างบรรยากาศใน กระบวนที่หนึ่งดังตัวอย่างที่ 3

ตัวอย่างที่ 3 การใช้เทคนิคทำนองสีสันและการซ้ำกลุ่มของจังหวะ

ภาพที่ 3 การพัฒนาแนวทำนองจากหน่วยย่อยทำนอง

ที่มา: ฐิตินันท์ เจริญสูลง (2564)

จากตัวอย่างที่ 3 แสดงการพัฒนาแนวทำนองจากหน่วยย่อยทำนองและการสร้างทำนอง สีสัน ในกระบวนที่หนึ่ง โดยเริ่มจากหน่วยย่อยของทำนองในลักษณะโน้ตเข้บตหนึ่งชั้นและเข้บต สองชั้น โดยการกระจายกลุ่มโน้ตไปยังทอมโบนแนวต่าง ๆ เพื่อสร้างสีสันของสีดนตรีให้มีความหลากหลายบนแนวเสียงประสานพื้นหลังที่บรรเลงโน้ตค้างโดยกลุ่มทอมโบนเสียงต่ำ

4. แนวคิดในการสร้างเนื้อดนตรี จังหวะ ความเข้มเสียง และเทคนิคพิเศษสำหรับ ทอมโบนศตวรรษที่ 20

การสร้างเนื้อดนตรี จังหวะ ความเข้มเสียง และการใช้เทคนิคพิเศษสำหรับทอมโบน
ในกระบวนที่หนึ่งนี้ เกิดจากการที่ผู้วิจัยต้องการที่จะสื่อถึงบรรยากาศของป่าหิมพานต์
และเลียนเสียงสัตว์ชนิดต่าง ๆ (John Cage, 1960) ทั้งน้อยใหญ่ ซึ่งคล้ายคลึงกับบทเพลง Three pieces
for Three Instruments บทประพันธ์ของปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ (ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ,
2558) อีกทั้งยังสอดคล้องกับหลักการประพันธ์เพลงร่วมสมัย (ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร, 2552) โดยเริ่ม
จากเนื้อดนตรีที่เบาบางไล่ระดับไปจนถึงเนื้อดนตรีที่มีความหนาแน่นของทำนองผสมกับความ
เข้มเสียงที่ไล่ระดับขึ้นไป จนสุดท้ายจึงกลับมาผ่อนคลายด้วยเนื้อดนตรีที่และความเข้มเสียงที่เบาบาง
เช่นเดิม รวมไปถึงลักษณะของจังหวะต่างๆ ที่มีการไล่ระดับความหนาแน่นเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 4 การไล่ลำดับความหนาแน่นของเนื้อดนตรีและการใช้เทคนิคพิเศษสำหรับทอมโบน

The image shows a musical score for Trombone 1-2 and Tenor Trombone 3. The score is in 4/4 time and features a crescendo marked 'Gradoso $\text{♩} = 70$ '. A red box highlights a section of the score, and a label 'เทคนิคการลดเสียง' (Sound reduction technique) points to it. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'ppp'.

ภาพที่ 4 การไล่ระดับความหนาแน่นของเนื้อดนตรี

ที่มา: รุตินันท์ เจริญสูง (2564)

จากภาพตัวอย่างที่ 4 แสดงการไล่ระดับความหนาแน่นของเนื้อดนตรีและการใช้เทคนิค
พิเศษสำหรับทอมโบน โดยการสร้างเนื้อดนตรีในช่วงเริ่มต้นของบทเพลงนั้น ผู้วิจัยใช้เทคนิค
การประพันธ์แบบโน้ตเสียงค้างผนวกกับเทคนิคทำนองสไลด์ จากตัวอย่างจะเห็นได้ว่า ความหนาแน่น
ของเนื้อดนตรีและการประสานเสียงต่าง ๆ นั้นจะค่อย ๆ เริ่มจากห้องที่ 1 ไปจนถึงห้องที่ 28 ด้วยวิธีการ
กระจายหน่วยย่อยของทำนองออกไปยังทอมโบนแนวต่าง ๆ ในบางครั้งอาจจะมีบรรเลงพร้อมกัน
บ้าง ซึ่งหน่วยย่อยของทำนองจะทำการสร้างเนื้อดนตรีให้มีความหนาแน่นมากขึ้นไปจนถึงเนื้อดนตรี
ที่หนาแน่นมากที่สุด (Climax) ในห้องที่ 26-28 ด้วยระดับความเข้มเสียงที่ดังมาก ๆ เพื่อบอกให้ผู้ฟัง
ทราบถึงจุดสูงสุด

ในเรื่องของการใช้เทคนิคพิเศษ ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคพิเศษที่มีเฉพาะเครื่องทอมโบน คือ
เทคนิคการรูดสไลด์ที่ไม่ปกติผนวกกับอนุกรมเสียงของทอมโบน ในอัตราส่วนโน้ตที่มีความเร็ว
เพื่อให้ได้เสียงของสัตว์สี่เท้าจำพวกช้าง สิงห์ และเทคนิคการเปล่งเสียงซบร้องผ่านเครื่องดนตรีพร้อม

กับการชักสไลด์เข้าออก รวมไปถึงการทำผลที่เกิดจากการควบคุมลักษณะเสียงในอัตราโน้ตเบ็ตสองชั้นและสามชั้น มีลักษณะเสียงคล้ายกับเสียงของแมลงหลากหลายชนิด

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับปรุงด้านการสร้างสรรค์ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์โรคระบาดที่เกิดขึ้นเนื่องจากส่งผลต่อรูปแบบการบรรเลงเป็นอย่างมาก
2. ควรปรับปรุงด้านการเรียบเรียงสำเนียงเสียงประสานให้มีความครอบคลุมในเรื่องของช่วงเสียง สีสันเสียง และลักษณะของสังคีตลักษณ์ให้มีความหลากหลายและเหมาะสม

เอกสารอ้างอิง

- กรฤต นิลวานิช. (2563). การสร้างสรรค์บทเพลงเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมจากอัตลักษณ์ของการแสดงพื้นบ้านที่ปรากฏในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์, 7(2), 182-199.
- ฐิตินันท์ เจริญสูง. (2564). บทเพลงซิมโฟนิคโพเอ็มสำหรับวงทอมโบน: ทิมพานต์. ดุษฎีนิพนธ์ศิลปกรรมศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศิลปกรรมศาสตร์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณรงค์ฤทธิ์ ธรรมบุตร. (2552). การประพันธ์เพลงร่วมสมัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2553). ศัพท์ดนตรีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปิยวัฒน์ หลุยลาภประเสริฐ. (2558). *Three pieces for Three Instruments*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิลปากร, กรม. (2555). *ไตรภูมิภวาลบัตถอดความ*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- _____. (2564). *สมุดภาพสัตว์ทิมพานต์*. กรุงเทพฯ: สำนักหอสมุดแห่งชาติ.
- ส.พลายน้อย. (2539). *สัตว์ทิมพานต์*. กรุงเทพฯ: ต้นอ้อ.
- Arban, J.B. (2002). *Standard Technique in Complete Method for Trombone and Euphonium*. Edited by Wesley Jacobs. United States: Encore Music Publishers.
- Cage, J. (1960). *Solo for Sliding Trombone (1958)*. New York: Menmar Press.
- Botstein, L. (2001). *Modernism in The New Grove Dictionary of Music and Musicians*. United States: Oxford University Press.
- Kimbal, W. (2020). *Trombone History*. Accessed 10 May, 2021, Available from <http://kimballtrombone.com/trombone-history-timeline/trombone-history-15th-century/>.